

पञ्चकन्या गाउँपालिकाको
संस्था दर्ता तथा नवीकरण
सम्बन्धी ऐन , २०७५

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७४/११/०६

पञ्चकन्या गाउँपालिका

पञ्चकन्या गाउँपालिकाको संस्था दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी ऐन, २०७५"

गाउँसभाबाट पारित मिति:-२०७५//

प्रमाणिकरण मिति:-२०७५//

प्रस्तावना: यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सामाजिक, आर्थिक, साहित्यिक, बैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक, शारीरिक, व्यवसायिक तथा परोपकारी संस्थाहरूको स्थापना तथा दर्ता गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न नेपालको संविधानको धारा २१८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी पञ्चकन्या गाउँपालिकाको संस्था दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी ऐन २०७५ तर्जुमा गरी लागु गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम:-(१) यस ऐनको नाम पञ्चकन्या गाउँपालिकाको संघ संस्था दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी ऐन २०७५ रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा:-

(क)"संस्था" भन्नाले सामाजिक, आर्थिक, साहित्यिक, बैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक, शारीरिक, व्यवसायिक तथा परोपकारी कार्यहरूको विकास एवं विस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको संघ संस्था क्लव मण्डल परिषद अध्ययन केन्द्र ,समूह आदि सम्झनु पर्छ र सो शब्दले मैत्री संघ समेतलाई जनाउँछ ।

(ख)"गाउँपालिका" भन्नाले पञ्चकन्या गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग)"अध्यक्ष" भन्नाले पञ्चकन्या गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ)"उपाध्यक्ष" भन्नाले पञ्चकन्या गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ)"प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले पञ्चकन्या गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लाई सम्झनु पर्दछ ।

(च)"कार्यालय" भन्नाले पञ्चकन्या गाउँपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(छ)"सम्बन्धित शाखा" भन्नाले हाललाई कार्यालयको प्रशासन शाखा सम्झनु पर्दछ ।

(ज)"प्रवन्ध समिति" भन्नाले संस्थाको विधान अनुसार गठन भएको प्रवन्ध समिति सम्झनु पर्दछ ।

(झ)"तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम"भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

३. दर्ता नगरी संस्था खोल्न नहुने: यस ऐन बमोजिम दर्ता नगरी कसैले पनि संस्था स्थापना गर्न हुदैन ।

४. संस्थाको दर्ता र नवीकरण(१)संस्था स्थापना गर्न चाहने कुनै सात जना वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरुले अनसूची -१ बमोजिमको ढाँचामा कार्यालयमा निवेदन दिनुपर्छ ।

(२)उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आवश्यक जाँचबुझ गरी संस्था दर्ता गर्न उचित ठानेमा एक हप्ताभित्र तोकिएको शुल्क लिई संस्था दर्ता गरि प्रमाण-पत्र दिईनेछ ।

(३)यस दफा अन्तर्गत दिईने प्रमाणपत्रको ढाँचा तथा अवधि अनुसूची २ बमोजिम र दर्ता/नवीकरण दस्तुर अनुसूची ३ बमोजिम हुनेछ ।

(४) प्रत्येक संस्थाले अर्थिक वर्ष समाप्त भएकै २ महिनाभित्र नवीकरण गरिसक्नुपर्नेछ । यदि ३ महिनाभित्र नवीकरण गरेमा नवीकरण शुल्कके २५ प्रतिशत थप रकम लिईनेछ भने से भन्दा पछि ५० प्रतिशत शुल्क लिईनेछ ।

५. संगठित संस्था मानिने:-(१)यस ऐन अन्तर्गत दर्ता भएको प्रत्येक संस्था अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ । सो संस्थाको सबै कामको निमित्त आफ्नो छुट्टै छाप हुनेछ ।

(२)संस्थाले व्यक्तिसरह चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न,उपभोग गर्न र बेचविखन गर्न सक्नेछ ।

(३) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ ।र सो उपर पनि सोहि नामबाट नालिस उजुर लाग्नेछ ।

६.संस्थाको सम्पत्ति:-(१) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको विधान विरुद्ध संस्थाको कुनै सम्पत्ति दुरुपयोग गरेमा,कब्जा गरेमा वा रोक्का राखेमा कार्यालयलर् त्यस्तो

सम्पत्ति दुरुपयोग गर्ने, कब्जा गर्ने वा रोकका राख्नेबाट जफत गरी संस्थालाई फिर्ता बुझाई दिनसक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको संस्थाको सम्पत्ति फिर्ता गर्ने गरि कार्यालयले गरेको कार्यवाहीमा चित्ता नबुझेमा चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले प्रचलित कानूनले तोके बमोजिम पुनरनवेदन गर्न सक्नेछ ।

७. **अधि दर्ता नभई स्थापना भएका संस्थाले दर्ता गर्ने:** यो ऐन प्रारम्भ हुन भन्दा अघि तत्काल प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता नभई स्थापना भई रहेका संस्थाले पनि यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले १५ दिनभित्र यो ऐन बमोजिम दर्ता गराउनुपर्नेछ ।

८. **संस्थाको उद्देश्यहरु हेरफेर:**(१) संस्थाको उद्देश्यहरुमा हेरफेर गर्न आवश्यक देखेमा वा संस्थालाई अन्य कुनै अर्को संस्थामा गाभ्न उचित देखेमा संस्थको प्रबन्ध समितिले तत्सम्बन्धी प्रस्ताव तयार गरि सो प्रस्ताव उपर छलफल गर्न संस्थाको विधान बमोजिम साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ ।

(२) साधारण सभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुई तिहाइ सदस्यहरुले प्रस्तावमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताव साधारण सभाबाट पारित भएको मानिने छ तर सव प्रस्ताव लागु गर्न कार्यालयको पुर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

९. **हिसावको विवरण पठाउनुपर्ने:** प्रबन्ध समितिले सामाजिक परीक्षण गरि आफ्नो संस्थाको हिसाबको विवरण लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहित प्रत्येक वर्ष कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

१०. **हिसाब जाँच गर्ने:**(१) कार्यालयले आवश्यक देखेमा संस्थाको हिसाब कार्यालयको अधिकार प्राप्त व्यक्तबाट जाँच गराउन सक्नेछ ।

(२) हिसाब जाँच गर्ने अधिकारीले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनु संस्थाको पदाधिकारी, सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

(३) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ । र सो उपर पनि सोहि नामबाट नालिस उजुर लाग्नेछ ।

(४) हिसाब जाँच गर्ने अधिकारीले कार्यालयले तोकिएको म्यादभित्र हिसाब जाँचको प्रतिवेदन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई पेश गर्नुपर्नेछ र सो

प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको कुनै सम्पत्ति सो संस्थाको कुनै पदाधिकारी,सदस्य वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको,नोकसान गरेको वा दुरुपयोग गरेको देखिन आएमा गाउँकार्यपालिकाको बैठकले सो को असुल उपर गर्न /गराउन आदेश दिनेछ ।

११. दण्ड सजायः(१) दफा(३) बमोजिम कार्यालयमा दर्ता नगराई संस्था स्थापना गरेमा वा दफा ७ बमोजिम दर्ता नगरी संस्था संचालन गरेमा त्यस्ता संस्थाको प्रबन्ध समितिको सदस्यहरुलाई कार्यालयले जनही दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ

(२)दफा (९) बमोजिम हिसाबको विवरण नपठाएमा प्रबन्ध समितिका सदस्यहरुलाई जनही तीन हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।तर कुनै सदस्यले दफा ९ उल्लंघन हुन नदिन सकभर प्रयत्न गरेको थियो भन्ने सन्तोषजनक प्रमाण पेश गर्न सकेमा निजलाई दण्ड सजाय गरिने छैन ।

(३)दफा (१०)को उपदफा उपदफा (२) बमोजिम हिसाब जाँच गर्ने सम्बन्धित अधिकारी वा पदाधिकारीले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने सम्बन्धित पदाधिकारी,सदस्य वा कर्मचारीलाई कार्यालयले एक हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(४) दफा (८) बमोजिम कार्यालयको पुर्व स्वीकृति नलिई संस्थाको उद्देश्यमा हेरफेर गरेमा वा अर्को संस्थासँग गाभेमा वा संस्थाले आफ्नो उद्देश्यको प्रतिकुल हुनेगरि काम कारवाहि गरेमा र कार्यालयले दिएको निर्देशन पालना नगरेमा कार्यालयले त्यस्तो संस्थाको दर्ता निलम्वन वा खारेज गर्न सक्नेछ ।

१२. पुनरावेदनः- दफा (११) बमोजिम कार्यालयले गरेको अन्तिम निर्णय उपर ३५ दिन भित्र तोकिएको अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१३. संस्थाको विघटन र त्यस्को परिणामः- (१) संस्थाको विधान बमोजिम कार्यसंचालन गर्न नसकी वा अन्य कुनै कारणवश संस्था विघटन भएमा त्यस्तो संस्थाको जायजेथा यस कार्यालयमा सर्नेछ ।

(२)उपदफा(१)बमोजिम विघटन भएको संस्थाको दायित्वको हकमा संस्थाको जायजेथाले थामेसम्म त्यस्तो दायित्व गाउँकार्यपालिकाले व्यहोर्नेछ ।

१४. **नियम बनाउने अधिकार:** यस ऐनको कार्यन्वयन गर्न गाउँकार्यपालिकाले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।

१५. **अधिकार प्रत्यायोजन:-** यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको कार्यन्वयनको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृतस्तरको कर्मचारी अधिकारको प्रत्यायोजन गर्न सकिनेछ ।

१६. **अन्य नेपाल ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्ने:** कुनै संस्थाको दर्ता वा स्थापना गर्ने सम्बन्धमा अर्को नेपाल ऐनमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि त्यस्तो संस्था सोहि ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्नेछ ।

१७. **खारेजी र बचाउ:** (१) संघीय वा प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले निर्माण गरेको कानुन विपरीत भएका दफा सोही अनुसार खारेज वा परिमार्जन हुने छन् । ।

(२)यस कानुनलाई प्रतिस्थापन हुने गरि अर्को कानुन बनेर लागु नभएसम्म यसै कानुन अनुसार भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची १

दफा(४)संग सम्बन्धित

श्रीमान प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू

पञ्चकन्या गाउँपालिकाको कार्यालय,लाकुरीभञ्ज्याङ ,नुवाकोट ।

विषय:-संस्था दर्ता गरिपाउँ ।

महोदय

प्रस्तुत विषयमा तपशिल बमोजिमका विवरण तथा कागजातहरु संलग्न गरि संस्था दर्ताको लागि यो निवेदन पेश गरेको छु ।

तपशिल

१. संस्थाको नाम:
२. संस्थाको कार्यालय रहने स्थान तथा ठेगाना:

संलग्न कागजातहरु

१. संस्थाको विधान
२. वडा कार्यालयको सिफारिस
३. सञ्चालक समितिको पदाधिकारीहरु प्रत्येकको नागरिकताको प्रतिलिपि
४. संस्थाको छापकेर्फ नमूना ।

निवेदक

नाम:

अध्यक्ष:

हस्ताक्षर:

मिति:

अनुसूची २
दफा(४)सँग सम्बन्धित

पञ्चकन्या गाँउपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
लाकुरीभञ्ज्याङ , नुवाकोट

३ नं. प्रदेश, नेपाल

संस्थादर्ता- प्रमाणपत्र

संस्थाको छाप

श्री.....

.....

प्रस्तुत विषयमा तपाईंलाई “पञ्चकन्या गाँउपालिका संस्था दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी ऐन - २०७५” को दफा (४) बमोजिम यो प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ । प्रचलित कानूनको परिधिमा रही सार्वजनिक हितमा आफ्ना गतिविधिहरू संचालन गर्नुहुन गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय हार्दिक अनुरोध गर्दछ।

संस्थाको नाम	
संस्थाको अध्यक्षको नाम	
कार्यक्षेत्र	
संस्थाको ठेगाना	

प्रमाणपत्र जारी गर्नेको

कार्यालयको छाप

सही :

नाम :

मिति :

अनुसूची ३
दफा(४)सँग सम्बन्धित

सि.नं.	संस्थाको प्रकार	शुल्क
१.	गैसस (राष्ट्रिय)	रु १५००
२.	गैसस (अन्तर्राष्ट्रिय)	रु १००००

मिति २०७५ असार १० गाँउसभाको निर्णयानुसार